

А. І. Винокуров

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

ВИНА ЯК ОЗНАКА СУБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ СКЛАДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 354 КК УКРАЇНИ

Актуальність статті полягає в тому, що для ефективної протидії корупції на всіх рівнях важливо побудувати дієві кримінально-правові норми, що дозволять захистити відповідні групи суспільних відносин від протиправних посягань корупціонерів. До числа корупційних кримінальних правопорушень відноситься і такий акт деліктної поведінки як підкуп працівника підприємства, установи чи організації. Необхідність проведення якісного аналізу питання кримінальної відповідальності за підкуп працівника підприємства, установи чи організації. Відповідна робота дозволить виявити недоліки, наявні у чинній редакції ст. 354 КК України, та виробити можливі шляхи їх усунення. Метою статті є дослідження вини як обов'язкової ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення у вигляді підкупу працівника підприємства, установи чи організації. У статті аналізується така обов'язкова ознака суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення у вигляді підкупу працівника підприємства, установи чи організації як вина. Наголошується на тому, що корупційні кримінальні правопорушення та кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією, несуть високий ступінь суспільної небезпеки, тому для протидії названій групі деліктів важливо проводити систематичну роботу з модернізації чинного Кримінального кодексу України. Зазначається, що для ефективного запобігання кримінальним правопорушенням у вигляді підкупу працівника підприємства, установи чи організації, важливо проаналізувати склади злочинів, передбачених ст. 354 КК України та, на підставі відповідного аналізу, розробити перспективні шляхи модернізації згаданої норми закону про кримінальну відповідальність. Розглядаються позиції вітчизняних вчених та позиції суду щодо змісту ознаки вини у складах кримінальних правопорушень, передбачених статтею 354 Кримінального кодексу України. Зазначається, що з огляду на той факт, що діяння у вигляді підкупу працівника підприємства, установи чи організації відноситься до злочинів із формальним складом, – суб'єктивна сторона даного кримінального правопорушення виражається виною у формі умислу, вид умислу – прямий.

Ключові слова: вина, корупція, кримінальне правопорушення, Кримінальний кодекс, підкуп працівника, суб'єктивна сторона.

Актуальність теми. Корупція – поширена проблема, що негативно впливає на розвиток будь-якої держави світу. Саме корупція – головний ворог демократії, який, у випадку вжиття неефективних заходів із протидії цьому явищу загальними та спеціальними суб'єктами, перетворює вказаний політичний режим на фікцію.

Для ефективної протидії корупції на всіх рівнях важливо побудувати дієві кримінально-правові норми, що дозволять захистити відповідні групи суспільних відносин від протиправних посягань корупціонерів. До числа корупційних кримінальних правопорушень відноситься і такий акт деліктної поведінки як підкуп працівника підприємства, установи чи організації.

Станом на сьогоднішній день в Україні спостерігається тривожна картина щодо поширення делікту, передбаченого ст. 354 КК України. Зокрема, лише у період з січня 2019 по грудень 2021 рр. (включно) [1] на території нашої держави зареєстровано 136 випадків підкупу працівника підприємства, установи чи організації.

Наведений вище факт свідчить про необхідність проведення якісного аналізу питання кримінальної відповідальності за підкуп працівника підприємства, установи чи організації. Відповідна робота дозволить виявити недоліки, наявні у чинній редакції ст. 354 КК України, та виробити можливі шляхи їх усунення. В контексті даного питання вкрай важливо роз-

глянути таку обов'язкову ознаку суб'єктивної сторони будь-якого складу злочину або кримінального проступку як вина.

Стан дослідження. На науковому рівні питанню кримінальної відповідальності за підкуп працівника підприємства, установи чи організації приділяли свою увагу ряд науковців, серед яких Ю. В. Александров, В. В. Березнер, В. С. Березняк, О. Г. Білоконь, В. І. Борисов, Р. В. Вереша, А. А. Вознюк, С. В. Гізимчук, В. К. Грищук, Ю. В. Гродецький, О. І. Донченко, О. О. Дудоров, Р. А. Каторкін, О. О. Кваша, М. В. Лошицький, М. І. Мельник, К. К. Овод, Р. С. Орловський, В. І. Осадчий, В. Ф. Примаченко, Є. О. Письменський, Я. В. Ризак, В. В. Топчій, Ю. А. Турлова, В. І. Тютюгін, П. Л. Фріс, М. І. Хавронюк, Ю. О. Чернега, В. В. Шаблестий, О. С. Юнін, О. Н. Ярмиш та ін. Втім, відповідні роботи, як правило, стосувались аналізу об'єктивної сторони вказаного складу кримінального правопорушення, тоді як дослідження суб'єктивної сторони загалом та такої її обов'язкової ознаки як вина, зокрема, майже не проводились.

Метою статті є дослідження вини як обов'язкової ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення у вигляді підкупу працівника підприємства, установи чи організації.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, склад будь-якого кримінального правопорушення складається з чотирьох обов'язкових ознак: об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта та суб'єктивної сторони.

Таким чином, суб'єктивна сторона – обов'язкова ознака будь-якого складу кримінального правопорушення, тому її відсутність свідчить про те, що відповідне діяння не відноситься до числа деліктів. Означений факт вкотре свідчить про важливість дослідження складових елементів цієї обов'язкової ознаки в контексті дослідження складу кримінального правопорушення у вигляді підкупу працівника підприємства, установи чи організації.

І. І. Митрофанов у своїх роботах виокремлює наступне значення цієї обов'язкової ознаки складу кримінального правопорушення:

1) у деяких випадках дозволяє відмежувати одне злочинне діяння від іншого. Наприклад, диверсія (ст. 113 КК) відрізняється від умисного знищення або пошкодження майна (ч. 2 ст. 194 КК) за такою ознакою суб'єктивної сторони як мета. У першому випадку винний прагне ослаблення держави, в іншому – у суб'єкта повинна бути відсутня така мета [2, с. 198].

Отже, у цілому ряді випадків саме особливості побудови суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення дозволяють відмежувати суспільно небезпечне діяння від суміжних злочинів та кримінальних проступків.

2) істотно впливає на ступінь суспільної небезпеки вчиненого і, як наслідок, на вид і розмір (строк) остаточного покарання. Наприклад, умисне вбивство (ч. 1 ст. 115 КК) карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років, у той час як вбивство через необережність (ст. 119 КК), що відрізняється від умисного вбивства в основному за формою вини, карається обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк [2, с. 198].

Дійсно, як було вказано вище, суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення – це внутрішня сторона злочину або кримінального проступку. Саме суб'єктивна сторона – лакмусовий папірець, що демонструє рівень асоціальності суб'єкта кримінального правопорушення. Відтак, ретельне дослідження цієї обов'язкової ознаки складу кримінального правопорушення дозволяє судам обрати найбільш доцільний вид покарання, необхідний для подальшого виправлення засудженого за вчинення делікту.

3) дає можливість у деяких випадках визначити причини, що спонукали винного до вчинення злочину. Аналіз психологічних факторів, які лежать в основі злочину, мети, якої прагне досягти винний, сприяє розумінню природи виникнення і становлення антисуспільних установок особи, що є причиною вчинення нею суспільно небезпечного діяння [2, с. 198].

Встановлення детермінантів кримінальних правопорушень дозволяє суб'єктами протидії злочинності розробити комплекс ефективних заходів, спрямованих на зниження рівня злочинності.

Єдиною обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони будь-якого кримінального правопорушення виступає вина. У ст. 62 Конституції України зазначається, що особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду [3].

Наведені вище положення Основного закону нашої держави вкотре демонструють важливість встановлення відповідного складового елемента суб'єктивної сторони.

Визначення вини закріплено у чинному КК України. Так, у ст. 23 КК України зазначається,

що виною є психічне ставлення особи до вчиненої дії чи бездіяльності, передбаченої цим Кодексом, та її наслідків, виражене у формі умислу або необережності [4].

Таким чином, вина як обов'язкова ознака суб'єктивної сторони будь-якого складу кримінального правопорушення може виражатись у одній із двох форм – умислі або необережності. Відповідна диференціація закріплена на законодавчому рівні.

Згідно ст.ст. 24-25 КК України умисел поділяється на прямий (особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання) та непрямий (особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання), а необережність – на кримінальну протиправну самовпевненість (особа передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення) та кримінальну протиправну недбалість (особа не передбачала можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), хоча повинна була і могла їх передбачити) [4].

Перелічені форми та види вини відрізняються між собою за інтелектуальним та (або) вольовими моментами. При цьому, саме умисна форма вини свідчить про стійку протиправну установку суб'єкта, а отже – на більш високий рівень суспільної небезпеки такої особи [5, с. 178].

Розглянемо безпосередньо ознаку вини складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 354 КК України. Для цього проаналізуємо позиції вітчизняних вчених а також матеріали судових рішень, що викладені у Єдиному державному реєстрі судових рішень щодо вирішення зазначеного питання.

Як зазначає І. Ковальова, суб'єктивна сторона злочину (ч. 3, ч. 4 ст. 354 КК) характеризується прямим умислом. Якщо неправомірну вигоду отримує безпосередньо третя особа, цей факт має усвідомлюватися працівником підприємства, установи чи організації, який не є службовою особою, або особою, яка працює на їх користь [6, с. 125].

Таким чином, на думку вченої, суспільно небезпечні діяння, передбачені ч. 3-4 ст. 354 КК України, можуть бути вчинені лише з умисною формою вини, вид умислу – прямий.

Думається, викладена вище позиція виглядає цілком обґрунтованою. Дійсно, важко уявити ситуацію, за якої б особа, яка приймає відповідну пропозицію (або здійснює будь-яке інше суспільно небезпечне діяння, передбачене ч. 3 ст. 354 КК України) та свідомо бере на себе обов'язок вчинити (чи утриматись від вчинення) певні діяння з використанням свого становища на підприємстві, установі чи організації, реалізує це з необережною формою вини. Той факт, що суб'єкт кримінального правопорушення бере на себе згадане вище зобов'язання перед іншою особою в обмін на отримання неправомірної вигоди свідчить про те, що він:

1) усвідомлює суспільно небезпечний характер свого діяння (адже винний протиправно отримує певну вигоду, свідомо використовуючи власне становище);

2) бажає здійснити відповідний делікт.

Поширеною на науковому рівні є позиція, відповідно до якої прямим умислом особи, яка одержує неправомірну вигоду, охоплюється те, що: 1) предмети, переваги, пільги, послуги тощо, які одержуються, мають вигідний характер; 2) їх одержання є неправомірним; 3) одержуються зазначені предмети, переваги, пільги, послуги тощо за виконання чи невиконання нею дії, тобто є винагородою; 4) названі дії пов'язані з використанням особою своїх прав чи обов'язків за договором і 5) ці дії повинні бути здійснені в інтересах вигодонадавача, чи в інтересах вказаної ним третьої особи [7, с. 10].

Отже, юридичний аналіз змісту ч.ч. 3, 4 ст. 354 закону про кримінальну відповідальність а також позиції вітчизняних науковців дають підстави вказати на те, що суб'єктивна сторона закріплених у них злочинів характеризується виною у формі умислу, вид умислу – прямий.

Цікавими в контексті дослідження такої обов'язкової ознаки суб'єктивної сторони підкупу працівника підприємства, установи чи організації як вина видаються роздуми К. К. Овод, яка на дисертаційному рівні зазначає, що вина вигодонадавача і вигодонабувача виражається у формі прямого умислу, оскільки склади злочинів як надання, так і одержання неправомірної вигоди є формальними. Зміст вини сторін підкупу при цьому полягає в усвідомленні ними суспільної небезпечності їх взаємоспрямованих діянь як таких, що містять ознаки корупції [7, с. 10].

Таким чином, на думку вченої, суб'єктивна сторона складу будь-якого кримінального правопорушення, закріпленого у ст. 354 КК України,

характеризується виною у формі умислу, вид умислу – прямий. При цьому, вагомим аргументом на користь цієї тези слугує той факт, що з об'єктивної сторони вказаний делікт відноситься до числа злочинів з формальним складом.

Останній факт є доволі важливим, адже у науці кримінального права наразі більшість науковців схильються до думки, що суб'єктивна сторона у злочинах з формальним складом характеризується виною виключно у формі умислу, вид умислу – прямий. Так, наприклад, В. Куц та О. Бондаренко вдало наголошують на тому, що для злочинів з формальним складом характерною є вина у виді прямого умислу. Але не тому, що суб'єкт не має психічного ставлення до наслідків діяння. Навпаки, зазначають вчені, саме наявність такого ставлення до наслідків визначає зміст ставлення до діяння. До речі, саме тому законодавча формула умислу є універсальною і не потребує змін та «уточнень» [8, с. 39].

З огляду на той факт, що у кримінальних правопорушеннях із формальним складом наявність суспільно небезпечних наслідків є факультативною, інтелектуальний момент його вини полягає в усвідомленні того, що він апріорі заподіює шкоди тим чи іншим групам суспільних відносин, вчиняючи своє діяння. При цьому, у такому випадку вольовий момент полягає у бажанні суб'єкта вчинити відповідний делікт.

При наданні неправомірної вигоди особа усвідомлює, що: 1) вигода, яку вона пропонує, обіцяє чи надає, якщо вона навіть не носить майнового характеру, є предметом підкупу; 2) її пропозиція, обіцянка чи надання носить неправомірний характер; 3) одержувачем зазначеної вигоди є особа, яка не є службовою чи особою, яка надає публічні послуги, але є особою, яка працює на юридичну особу за договором; 4) неправомірна вигода є винагородою за виконання чи невиконання працівником певної дії; 5) така дія пов'язана з використанням становища працівника чи договором, за яким працює особа і 6) дія повинна бути здійснена в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, чи в інтересах вказаної ним третьої особи [7, с. 10].

Отже, враховуючи той факт, що кримінальне правопорушення у вигляді підкупу працівника підприємства, установи чи організації відноситься до числа злочинів із формальним складом, відповідно до домінуючої у науці кримінального права позиції суб'єктивна сторона такого делікту характеризується виною у формі умислу, вид умислу – прямий.

Для підтвердження (або ж спростування) останньої тези звернемося до матеріалів судової практики. Для цього проаналізуємо матеріали судових рішень, винесених українськими судами за період із 01.01.2019 по 31.12.2021 за вказаною нормою закону про кримінальну відповідальність. У Єдиному державному реєстрі судових рішень викладено 29 вироків по справам щодо вчинення суб'єктами кримінальних правопорушень злочинів у вигляді підкупу працівників підприємств, установ чи організацій (ст. 354 КК України). При цьому, у 27 із них (тобто у 93 % випадків) зазначається, що суб'єкт кримінального правопорушення вчинив названий делікт «умисно» (наприклад, у вироків Жовтневого районного суду м. Дніпра від 07.02.2019 по справі № 201/416/19к [9], Шевченківського районного суду м. Запоріжжя від 28.03.2019 по справі № 336/1435/19 [10] тощо), зі «злочинним (протиправним) умислом» або «умисними протиправними діями» (наприклад, у вирокі Зарічного районного суду м. Суми від 02.04.2019 по справі № 591/1988/19 [11]).

Таким чином, у понад 90 % судових рішень, винесених за ст. 354 КК України, наголошується на тому, що суб'єктивна сторона кримінального правопорушення у вигляді підкупу працівника підприємства, установи чи організації виражалася виною у формі умислу. У решті ж випадків (2 вирокі) інформація про те, що суб'єктивна сторона цього делікту виражається у формі умислу прямо впливає з матеріалів справи (наприклад, у вирокі Вознесенського міськрайонного суду Миколаївської області від 08.07.2019 по справі № 473/2747/19 зазначається наступне: «...в подальшому, ОСОБА_5, діючи за попередньою змовою з ОСОБА_7, ОСОБА_6, реалізуючи спільний намір, спрямований на незаконне збагачення (курсив наш – прим.), використовуючи становище, яке вказані особи займають в установі, без фактичного огляду осіб та проведення бактеріоскопічних і бактеріологічних лабораторних досліджень, у медичні карти огляду осіб для визначення спроможності займатися відповідним видом діяльності за станом здоров'я, виданих на ім'я ОСОБА_10, ОСОБА_11, ОСОБА_12, ОСОБА_9, ОСОБА_13, ОСОБА_14, ОСОБА_15, ОСОБА_16, ОСОБА_17, ОСОБА_18, ОСОБА_19, ОСОБА_20, ОСОБА_21, ОСОБА_22, внесли відомості про відсутність кишкових інфекцій та патогенного стафілококу, які завірили штампом та печаткою Вознесенського міськрайонного відділу лабораторних

досліджень Державної установи «Миколаївський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України...» [12].

Отже, проаналізувавши всі наявні у Єдиному державному реєстрі судових рішень вироки, винесені українськими судами за період за період із 01.01.2019 по 31.12.2021 за ст. 354 КК України, нами не виявлено жодного випадку констатації в діях винного необережної форми вини (у понад 90 % випадків прямо називається умисна форма), що підтверджує викладену вище тезу про те, що суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення у вигляді підкупу працівника підприємства, установи чи організації може характеризуватись виною лише у формі умислу.

Що стосується виду умислу, то судами зазначений аспект розкривається лише у поодиноких випадках. Так, із 29 випадків прямої вказівки судами на умисну форму вини в діях винного у вчиненні підкупу підприємства, установи чи організації, лише у 3 розкривається вид умислу – прямий. Зокрема, відповідна вказівка на вид умислу наявна у вирокі Роменського міськрайонного суду Сумської області від 09.03.2021 по справі № 585/602/21 [13], Острозького районного суду Рівненської області від 27.07.2021 по справі № 567/799/21 [14], Шевченківського районного суду м. Львова від 18.05.2020 по справі № 466/5962/19 [15].

Отже, на підставі аналізу складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 354 КК України, наукових позицій, висунутих вітчизняними вченими, та матеріалів судової практики можна дійти висновку про те, що вина як обов'язкова ознака суб'єктивної сторони підкупу працівника підприємства, установи чи організації характеризується умислом, вид умислу – прямий.

Перспективним напрямом подальших наукових пошуків є аналіз зарубіжного досвіду регулювання кримінальної відповідальності за підкуп працівника підприємства, установи чи організації.

Список використаної літератури:

1. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування // Офіс Генерального прокурора: офіційний вебсайт. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>
2. Митрофанов І. І. Загальна частина кримінального права України : навч. посіб. Кременчуць-

кий національний університет імені Михайла Остроградського. Одеса : Фенікс, 2015. 576 с.

3. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>
4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
5. Шаблистий В.В. Про публічність та приватність кримінально-правового забезпечення інформаційної безпеки людини. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2013. № 1. С. 177-184.
6. Ковальова І. Суб'єктивна сторона підкупу працівника підприємства, установи чи організації. *Jurnalul juridic național: teorie și practică*. 2016. № 6. Ч. 2. С. 122-126.
7. Овод К. К. Кримінально-правова характеристика підкупу працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354 КК України): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2017. 19 с.
8. Куц В., Бондаренко О. Зміст вини у злочинах з формальним складом. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2009. № 3. С. 36-40.
9. Вирок Жовтневого районного суду м. Дніпра від 07.02.2019 по справі № 201/416/19к // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79660915>
10. Вирок Шевченківського районного суду м. Запоріжжя від 28.03.2019 по справі № 336/1435/19 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80797835>
11. Вирок Зарічного районного суду м. Суми від 02.04.2019 по справі № 591/1988/19 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80882981>
12. Вирок Вознесенського міськрайонного суду Миколаївської області від 08.07.2019 по справі № 473/2747/19 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82862558> Вирок Роменського міськрайонного суду Сумської області від 09.03.2021 по справі № 585/602/21 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95392280>
13. Вирок Острозького районного суду Рівненської області від 27.07.2021 по справі № 567/799/21 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98585107>
14. Вирок Шевченківського районного суду м. Львова від 18.05.2020 по справі №

466/5962/19 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89279633>

15.Юнін О.С. Мотив як ознака суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Випуск 3–2. С. 214–219.

Vynokurov A. I. Guilt as a feature of the subjective side of the criminal offense under art. 354 of the Criminal Code of Ukraine

The relevance of the article is that for effective counteraction to corruption at all levels it is important to build effective criminal law norms that will protect the relevant groups of social relations from the unlawful encroachments of corrupt individuals. The number of corruption criminal offenses also includes such an act of tortious behavior as bribery of an employee of an enterprise, institution or organization. The need to conduct a qualitative analysis of the issue of criminal liability for bribery of an employee of an enterprise, institution or organization. The relevant work will allow to identify the shortcomings present in the current version of Art. 354 of the Criminal Code of Ukraine, and to develop possible ways to eliminate them. The purpose of the article is to study guilt as a mandatory sign of the subjective side of the composition of a criminal offense in the form of bribery of an employee of an enterprise, institution or organization. The article analyzes such a mandatory feature of the subjective side of the criminal offense of bribery of an employee of an enterprise, institution or organization as guilt. The author emphasizes that corruption criminal offenses and criminal offenses related to corruption pose a high degree of public danger, and therefore, in order to counteract this group of torts, it is important to carry out systematic work on modernization of the current Criminal Code of Ukraine. It is noted that in order to effectively prevent criminal offenses in the form of bribery of an employee of an enterprise, institution or organization, it is important to analyze the corpus delicti under Article 354 of the Criminal Code of Ukraine and, based on the relevant analysis, to develop promising ways to modernize the said provision of the law on criminal liability. The article examines the positions of national scholars and the court's position on the content of the element of guilt in criminal offenses under Article 354 of the Criminal Code of Ukraine. It is noted that given the fact that the act of bribery of an employee of an enterprise, institution or organization is a crime with a formal composition, the subjective side of this criminal offense is expressed by guilt in the form of intent, the type of intent is direct.

Key words: *guilt, corruption, criminal offense, Criminal Code, bribing an employee, subjective side.*